

Lukutaitovalmiuksien ja lukukiinnostuksen interventiotutkimus (LuKiVa)

Hyvä huoltaja,

Lapsesi on kutsuttu mukaan lukutaitovalmiuksia ja lukukiinnostusta koskevaan LuKiVa - interventiotutkimukseen. Lapsesi osallistuu tutkimukseen osana varhaiskasvatus- tai esiopetusryhmän päivittäistä toimintaa. Tutkimus toteutetaan yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, Aalto-yliopiston, Jyväskylän yliopiston ja Turun yliopiston kanssa.

1. Mistä tutkimuksessa on kysymys?

Tutkimus selvittää, miten dialogisen lukemisen menetelmän käyttö lukuhetkissä ja lapsille lukemisen määrän lisääminen edistävät lasten lukutaitovalmiuksia ja lukukiinnostusta. Lisäksi selvitetään lapsiryhmien lukemiseen liittyviä toimintatapoja.

Tutkimukseen osallistuu Helsingin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipaikkoja. Toimipaikat on satunnaisesti jaettu kokeilu- ja verrokkitoimipaikkoihin. Tutkimus käynnistyy tammikuussa 2026 ja päättyy toukokuussa 2026.

Kokeilutoimipaikoissa 5–6-vuotiaat lapset (vuosina 2019 ja 2020 syntyneet) osallistuvat kahdesti viikossa opettajan toteuttamiin dialogisen menetelmän lukuhetkiin. Lukuhetket tarjoavat lapsille tilaa kysyä, ihmetellä ja jakaa omia ajatuksiaan, samalla vahvistaen heidän lukutaitovalmiuksiaan ja lukukiinnostustaan. Muina päivinä lapsille luetaan vapaamuotoisesti. Verrokkitoimipaikoissa lasten lukutaitovalmiuksia tuetaan tavanomaiseen tapaan. Saat tarvittaessa tiedon oman lapsesi kuulumisesta verrokki- tai kokeiluryhmään lapsesi opettajalta.

2. Miksi lapsesi on kutsuttu mukaan tutkimukseen?

Tutkimus on osa Helsingin kaupungin lakisääteistä laadun arviointi- ja kehittämistyötä. Lapsesi päiväkotia tai esiopetuksen toimipaikka on valittu tähän tutkimukseen. Tämä kirje on lähetetty sekä kokeilu- että verrokkiryhmiin kuuluvien lasten huoltajille.

3. Millaista tietoa tutkimuksessa kerätään?

Tutkimuksessa kerätään tietoa lapsilta ja opettajilta ja näihin yhdistetään rekisteriaineistoa Tilastokeskuksessa. Kerättävää tietoa käytetään vain tieteelliseen tutkimukseen ja koulutuksen arviointiin ja kehittämiseen.

Tutkimuksessa kerätään tietoa lasten lukutaitovalmiuksista ja lukukiinnostuksesta. Tietoa kerätään lapsilta ja opettajilta, jotka arvioivat lapsen kielellisiä taitoja, lukukiinnostusta, itsesäätelytaitoja ja toimintaa lukuhetkissä. Aineistoihin yhdistetään Helsingin kaupungilta saatavat tiedot lapsista ja lapsen varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen toimipaikasta. Helsingin kaupungilta saatavia suoria henkilötietoja kuten nimi, hyödynnetään eri aineistojen yhdistämisessä. Tutkimukseen osallistuvien lasten vastauksia täydennetään Tilastokeskuksen käytössä olevien lasten ja huoltajien tiedoilla, jotka on kuvattu tarkemmin tietosuojailmoituksen kohdassa 4. Tietosuojailmoitus on luettavissa osoitteesta (www.educaflagship.fi/lukiva-tietosuojailmoitus).

4. Mitä kerätyille tiedoille tapahtuu?

Tutkimusaineistoa analysoivat nimetyt yliopistot ja Helsingin kaupungin kanslian tietopalveluiden tutkijat.

Lasten arviointitiedot tallentuvat Turun yliopistolle. Helsingin kaupunki toimittaa lapsia ja lapsiryhmiä koskevat tiedot Turun yliopistolle, jossa ne yhdistetään lasten arviointitietoihin. Lasten arviointitietoja koskevaa aineistoa, mistä henkilötiedot on poistettu, voidaan käyttää arviointivälineiden kehittämiseen liittyvään tutkimukseen Turun yliopistossa.

Turun yliopisto toimittaa aineiston Jyväskylän yliopistoon, jossa aineisto yhdistetään opettajakyselyn tietoihin. Jyväskylän yliopistossa aineiston sisältämät henkilötunnisteet korvataan numerotunnisteella, mistä henkilöt, lapsiryhmät, toimipaikat tai varhaiskasvatusalueet eivät ole tunnistettavissa. Tutkimuksen päätyttyä lapsiaineiston ja opettajien kyselyvastaukset yhdistävä aineisto anonymisoidaan huolellisesti, eli siitä poistetaan kaikki tiedot, mistä tutkittavat voisi tunnistaa. Anonymisoitu aineisto avataan tähän sopivaksi arvioidussa tietoarkistossa. Aineiston avaamisessa noudatetaan sen hetkisen lainsäädännön sekä hyvän tieteellisen käytännön periaatteita.

Jyväskylän yliopisto toimittaa lasten arviointitiedot Tilastokeskukseen, jossa niitä täydennetään rekisteritiedoilla. Tutkijat käyttävät tätä rekisteritiedot sisältävää aineistoa vain Tilastokeskuksen etäkäyttöpalvelussa. Sekä Jyväskylän yliopiston että Tilastokeskuksen ylläpitämiin aineistoihin on pääsy vain näihin luvan saaneilla tutkijoilla. Tilastokeskuksen yhdistämä tutkimusaineisto hävitetään tutkimuksen päätyttyä.

Tutkimuksen tulokset raportoidaan aina niin, että yksittäiset henkilöt, lapsiryhmät, toimipaikat tai varhaiskasvatusalueet eivät ole tunnistettavissa.

5. Kysymyksiä?

Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat lisätietoja tutkimuksesta niin voit lähettää sähköpostia osoitteeseen lukiva@jyu.fi tai vare.tptutkimus@hel.fi . Voit myös olla yhteydessä lapsesi päiväkodin tai esiopetuksen toimipaikan johtajaan.

6. Tietosuoja ja oikeutesi

Lapsesi henkilötietoja käsitellään luottamuksellisesti. Tutkimusaineistoon on pääsy vain tutkimusluvan saaneilla tutkijoilla. **Kerättävät tiedot, niiden käsittely ja säilytys on kuvattu yksityiskohtaisesti tietosuojailmoituksessa.**

Yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukaisesti sinulla on oikeus tarkastaa lastasi koskevat tiedot, pyytää oikaisua tai käsittelyn rajoittamista sekä vastustaa tietojen käsittelyä ja siirtämistä. Käyttääksesi näitä oikeuksia lähetä sähköpostia osoitteeseen lukiva@jyu.fi

Jos sinulla on henkilötietojesi käsittelyyn liittyviä lisäkysymyksiä tai vaatimuksia, lähetä sähköpostia osoitteeseen lukiva@jyu.fi

7. Tutkimukseen osallistuminen

Lasten osallistuminen tutkimukseen on täysin vapaaehtoista. Henkilötietojen käsittely perustuu yleisen edun mukaisen tieteelliseen tutkimuksen toteuttamiseen sekä lakisääteiseen koulutuksen laadunarviointiin. Huoltajan ei tarvitse antaa suostumustaan lapsensa osallistumiseen. Hän voi erikseen ilmoittamalla kieltäytyä lapsensa osallistumisesta ilman erillistä syytä ja ilman seuraamuksia.

Jos et anna lapsellesi lupaa osallistua tutkimukseen, ole yhteydessä päiväkodin tai esiopetuksen toimipaikan johtajaan ja ilmoita lapsesi nimi ja ryhmän nimi. Päiväkodin tai esiopetuksen toimipaikan johtaja välittää tiedon tutkimuksesta kieltäytymisestä osoitteeseen vare.tptutkimus@hel.fi.

Yhteystiedot:

Minna Torppa, hankkeen johtaja

Jyväskylän yliopisto

minna.p.torppa@jyu.fi